

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 27ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1975

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΠΑΝ. ΖΕΠΟΥ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. **Ν. Ρουσσόπουλος**, παρουσιάζων τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Ἀλεξ. Ι. Παναγιώτου, «Συγκριτικὴ ἔρευνα γεωργικῆς ἀναπτύξεως Νομοῦ Φθιώτιδος», εἶπε περὶ αὐτοῦ τὰ κάτωθι :

Κύριε Πρόεδρε,

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσωμεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Ἀλεξ. Ι. Παναγιώτου, ὑπὸ τὸν τίτλον «Συγκριτικὴ ἔρευνα γεωργικῆς ἀναπτύξεως τοῦ Νομοῦ Φθιώτιδος», διδακτορικὴν διατριβὴν ἐκτελεσθεῖσαν εἰς τὸ Φροντιστήριον Συγκριτικῆς Γεωργίας καὶ Γεωργικῶν Ἐφαρμογῶν τῆς Α.Γ.Σ.Α., τὸ ὁποῖον διευθύνει ὁ καθηγητὴς κ. Ἀλ. Φαρδῆς, ἡ ὁποία ἔχει σημασίαν, διότι εἰσάγει πρότυπον μεθοδολογίαν ἐρεῦνης τῶν δυνατοτήτων γεωργικῆς ἀναπτύξεως μιᾶς χώρας ἢ περιοχῶν αὐτῆς, βάσει τῆς ὑφισταμένης καταστάσεως ἀναπτύξεως.

Ἡ ἐργασία τοῦ κ. Α. Ι. Παναγιώτου θεμελιούται πράγματι :

1. Ἐπὶ τῆς γεωργικῆς παραγωγικότητος ἐργασίας (Π. Ε.) λαμβανομένης ὡς ἐξηρητημένης μεταβλητῆς, ὡς ἀποτελούσης συνθετικὸν κριτήριον τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως. Ὑπενθυμίζομεν ὅτι ἡ γεωργικὴ παραγωγικότης ἐργασίας νοεῖται ἡ ἀξία συνολικῆς πρωτογενοῦς παραγωγῆς, μιᾶς κοινότητος ἐν προκειμένῳ, μείον τὰς ἐνδιαμέσους καταναλώσεις, ἀνὰ ἐνεργὸν ἀγρότην, ἥτοι διὰ τοῦ συνόλου τῶν ἀτόμων ἡλικίας ἀνωτέρας τῶν δέκα ἐτῶν πού ἀπασχολοῦνται εἰς γεωργικὰς ἐκμεταλλεύσεις τῆς κοινότητος.

2. Ἐπὶ τῆς κοινότητος, τὸ πρῶτον ὑπ' αὐτοῦ λαμβανομένης ὡς βασικῆς ἐρευνητικῆς μονάδος, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι, ἰδίως ἐν Ἑλλάδι, αὕτη παρουσιάζεται ὡς ὁμοιογενῆς βασικὴ κοινωνικο-οἰκονομικὴ, ὀργανωτικὴ καὶ πολλάκις καὶ οἰκολογικὴ

μονάς «προϊόν ἀλληλεπιδράσεως, κοινωνικῆς ὀργανώσεως, οἰκολογικοῦ περιβάλλοντος καὶ τεχνικῆς».

Κατὰ τὴν μελέτην τοῦ κ. Α. Ι. Παναγιώτου ἐπιλέγει 26 ἀνεξαρτήτους μεταβλητὰς ἐκ τοῦ οἰκονομικοτεχνικοῦ καὶ οἰκολογικοῦ περιβάλλοντος, ὡς καὶ τῆς παραγωγῆς (τῶν βασικῶν κλάδων τῆς τελευταίας), τινὰς τῶν ὁποίων πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ἐρεῦνης καὶ τῆς ἐρμηνείας τῶν ἀποτελεσμάτων ἐκφράζει εἰς κλάσεις ὠρισμένου εὔρους (ὡς καὶ τὴν Π. Ε.).

Τὴν ἐπίδρασιν τῶν μεταβλητῶν τούτων, ἐν ὄλῳ ἢ ἐν μέρει, ἐπὶ τῆς Π. Ε., ὡς καὶ τὰς μεταξὺ αὐτῶν σχέσεις διερευνᾷ στατιστικῶς διὰ τῆς ἀπλῆς καὶ ἰδίως τῆς πολλαπλῆς γραμμικῆς παλινδρομήσεως καὶ τῶν συντελεστῶν ὀλικῆς καὶ μερικῆς συσχετίσεως, ἥτοι διὰ τῆς πολυμεταβλητῆς στατιστικῆς ἀναλύσεως.

Δι' ἀλληλοδιαδόχου ἀπαλειφῆς εἰς τὰς σχετικὰς ἐξισώσεις, τῶν ὡς ἄνω μεταβλητῶν, κατ' ἐμπειρικὴν μέθοδον, σχηματίζει διαφόρους ομάδας (προγράμματα) μεταβλητῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται κυρίως ἡ Π. Ε. καὶ βάσει τῶν ὁποίων διεξάγεται ἡ ὅλη ἔρευνα (καὶ αἱ σχετικαὶ διερευνήσεις).

Ὅμως, τὸ σπουδαιότερον εἶναι ὅτι ὁ συγγραφεὺς, διὰ πρώτην φοράν, προκειμένου περὶ τῶν βασικῶν κλάδων τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ἐφαρμόζει τὴν στατιστικὴν τυπολογικὴν ἀνάλυσιν (διὰ χρησιμοποίησεως τῶν ὡς ἄνω στατιστικῶν μεθόδων), λίαν χρησιμοποιουμένην εἰς τὴν γενετικὴν κατὰ τὴν ἀνάλυσιν πληθυσμοῦ φυτῶν καὶ ζώων, δι' ἧς ἐπέτυχεν :

1. Τὸν προσδιορισμὸν τοῦ κλάδου παραγωγῆς, ὁ ὁποῖος εἶναι κυρίως ὑπεύθυνος διὰ τὴν τιμὴν τῆς Π. Ε. εἰς ἐκάστην κοινότητα.

2. Τὸν προσδιορισμὸν τῶν ἀλληλοσυνδεομένων μεταβλητῶν, διαφόρων κατηγοριῶν, αἱ ὁποῖαι συνθέτουν τὴν δ ο μ ἦ ν τῶν κυριωτέρων κλάδων παραγωγῆς, ἥτοι τὸ σ ὑ μ π λ ο κ ο ν τῶν μεταβλητῶν τῶν κυρίως ἐπηρεαζουσῶν τὴν παραγωγὴν κατὰ κλάδον (βάμβακος, καπνοῦ, σίτου, ἐλαίας, τεύτλων, κτηνοτροφίας).

3. Τὴν σύγκρισιν τῶν κλάδων εἰς ἐπίπεδον περιοχῆς (Νομοῦ).

Ἐκ τῆς ἐρεῦνης προκύπτει ὅτι αἱ κοινότητες τῶν 2 κατωτέρων κλάσεων Π. Ε. (ἐκ τῶν ἑξ) τοῦ Νομοῦ Φθιώτιδος (ὄρειναι) εἶναι ἄνευ συμπλόκου, χαρακτηριζόμεναι ἀπὸ συστήματα πολυκαλλιεργείας καὶ κτηνοτροφίας χαμηλῆς ἀποδοτικότητος.

Γενικῶς δὲ διὰ τῆς ἀναλύσεως τῆς δομῆς τοῦ συμπλόκου παραγωγῆς μιᾶς κοινότητος διαπιστοῦται ἡ ἀδυναμία ἢ ἡ δυνατότης τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως ταύτης.

Οὕτως, ἐκ τῶν μελετηθειῶν 182 κοινοτήτων τοῦ Νομοῦ Φθιώτιδος συνάγεται ἡ κατάταξις αὐτῶν ὡς προβληματικῆς, περιορισμένης καὶ ὑψηλῆς δυνατότητος

ἀναπτύξεως (βλ. χάρτην ὑπ' ἀριθ. 6) συμπλόκων παραγωγῆς κοινοτήτων : σύμπλοκα βάμβακος, καπνοῦ, σίτου, ἐλαίας, τεύτλων, κτηνοτροφίας, ὡς καὶ ἄνευ συμπλόκου, ἐν συσχετίσει μετὰ τῆς Π. Ε.

Ἐς σημειωθῆ ὅτι ἡ στατιστικὴ ἀνάλυσις ἐπετεύχθη διὰ τοῦ ἠλεκτρονικοῦ ὑπολογιστοῦ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καί, συμπληρωματικῶς, διὰ τῆς ὑπολογιστικῆς μονάδος ἠῤῥημένων δυνατοτήτων τοῦ Φροντιστηρίου Συγκριτικῆς Γεωργίας τῆς Α.Γ.Σ.Α. καὶ ὅτι τὴν ἐξ 135 σελίδων ἐργασίαν συνοδεύουν πολυάριθμοι πίνακες καὶ 6 ἐγχρωμοὶ χάρται, ἧτοι 1) μέσων ἐτησίων βροχοπτώσεων, 2) γεωργικῆς παραγωγικότητος ἐργασίας (6 κλάσεις), 3) παραγωγικότητος ἐδάφους εἰς δραχμὰς κατὰ στρέμμα (6 κλάσεις), 4) ὑψομετρικῶν ζωνῶν (4 κλάσεις), 5) ἐδαφικῶν ἐνώσεων (5 κλάσεις), ἐκ συνδυασμοῦ τοῦ Γεωλογικοῦ χάρτου τῆς Ἑλλάδος, τῆς Γεωμορφολογίας (ὑψομέτρου) καὶ τῶν στοιχείων φυσικῆς βλαστήσεως Φθιῶτιδος καὶ 6) τῶν συμπλόκων παραγωγῆς κοινοτήτων (7 κλάσεις). Τέλος παρατίθεται καὶ βιβλιογραφία ἐκ 49 τίτλων.

Ἐν κατακλείδι, ἡ πρωτότυπος ἀπὸ ἀπόψεως μεθοδολογίας ἐργασία τοῦ κ. Α. Ι. Παναγιώτου, ἀναφερομένη εἰς τὰς δυνατότητας περαιτέρω γεωργικῆς ἀναπτύξεως μιᾶς χώρας (ἢ περιοχῆς αὐτῆς) μὲ βάσιν τὴν ὑφισταμένην κατάστασιν ἀναπτύξεως καί, τὸ καὶ σπουδαιότερον, καὶ τοῦ προσδιορισμοῦ τῆς συμβολῆς τῶν διαφόρων παραγόντων τῆς ἀναπτύξεως εἰς ταύτην, ἀποτελεῖ, ὡς ἐπιτρέπουσα τὴν ἀποφυγὴν σφαλμάτων ποῦ παρατηρήθησαν κατὰ τὸ παρελθόν, λίαν ἐπίκαιρον καὶ εὐπρόσδεκτον ἔργον, δεδομένης τῆς ἐξαιρετικῆς σημασίας τῆς ἀυξήσεως τῆς γεωργικῆς παραγωγικότητος, ὑπὸ τὰς σημερινὰς ἰδίως συνθήκας.

Δι' ὃ καὶ ἐθεωρήσαμεν ὡς ἐνδιαφέρουσαν τὴν παρουσίαν τῆς διδακτορικῆς διατριβῆς τοῦ κ. Α. Ι. Παναγιώτου εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν.